

นิตยสาร โทม์ ฉบับวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ (ส่วนที่ล่องหน้า ๒ สัปดาห์) ลงบทความในหัวข้อหลัก The Culture หัวข้อรอง Religion และหัวข้อเรื่อง Nonbelief System. Atheist “churches” take hold, even the Bible Belt นำเสียดายที่ผมค้นบทความนี้ไม่พบ พบแต่บทความคล้ายๆ กัน [บทความนี้](#)

อ่านแล้วเห็นความเคลื่อนไหวแสงหาด้านจิตวิญญาณของมนุษย์ในโลกยุคใหม่ที่แตกต่างจากสังคม สมัย 2-3 พันปีก่อน อย่างมากมาย ศาสนาที่นับถือกันมากในปัจจุบันเกิดขึ้นในช่วงนั้น มนุษย์ต้องการ สิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ แบบใหม่จริงหรือ ศาสนาในแนวทางเดิม รูปแบบเดิม หมดสมัย หรือหมดพลัง เสียแล้วหรือ

คนยุคใหม่ที่เติบโตขึ้นมาในสภาพแวดล้อมในช่วงปลายศตวรรษที่ ๒๐ ต้องการสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ที่แตกต่างจาก มนุษย์ยุคก่อนๆ จริงหรือ

บทความนี้เอ่ยถึง atheist ซึ่งหมายถึงคนที่ไม่นับถือพระเจ้า อ่านแล้วผมบอกตัวเองว่า ผมก็ไม่เชื่อ ในพระเจ้าแบบมีตัวตนอยู่บนสวรรค์ ไม่เชื่อมาแต่เด็ก เพราะถูกปู่และพ่อสอนมาตั้งแต่เด็ก และเมื่อโตขึ้น จนแก่อย่างนี้ ยิ่งไม่เชื่อแน่นแฟ้นขึ้น

ท่านที่อ่านบันทึกของผมมาอย่างสม่ำเสมอ อาจรู้สึกแปลกใจ เพราะผมเอ่ยถึงเทวดาจิตใจบ่อยมาก เทวดาในบันทึกของผมหมายถึง intuition หรือปัญญาญาณที่มีอยู่ในตัวคน ในปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกับคนอื่น และในปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกับสภาพแวดล้อม หากเราปฏิบัติหรือฝึกฝนจนเกิดการเรียนรู้เรื่องต่างๆ แบบที่เรียกว่า mastery learning คือรู้ในระดับอัตโนมัติ เทวดาจิตใจ หรือปัญญาญาณ ก็จะออกมาปฏิบัติการเอง โดยตัวเราไม่อยู่ในฐานะที่จะบังคับได้ “หนูเปล่านา...เขามาเอง”

เนื่องจากศาสนาคริสต์นับถือพระเจ้า บทความนี้จึงมีเมฆหมอกว่าไม่มีพระเจ้าหมายถึงไม่มีศาสนาและโยงศาสนากับวัดหรือโบสถ์ และเสนอข่าวเรื่องราวของ “โบสถ์นอกศาสนา” ที่ผมตีความว่า มันสนองธรรมชาติของมนุษย์ที่ต้องการรวมกลุ่มกันเป็นสังคม เพราะมนุษย์ต้องการเพื่อน ต้องการสันติ หรือความมั่นคงในจิตใจ

ผมเข้าใจว่า ความต้องการสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจเรียกว่า spirituality หรือจิตวิญญาณ ซึ่งเป็น คุณสมบัติที่ฝึกได้ และการศึกษาดูต้องจัดการฝึกฝนสิ่งนี้ให้แก่เยาวชนทุกคน รวมทั้งคนที่เป็นผู้ใหญ่แล้ว ต้องหมั่นฝึกฝนตนเอง ถือเป็นส่วนหนึ่งของ “การเรียนรู้ตลอดชีวิต”

การเรียนรู้บูรณาการ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนามิติทางจิตวิญญาณรวมอยู่ด้วย

จะเชื่อหรือไม่เชื่อในพระเจ้าไม่สำคัญ ที่สำคัญคือ ต้องพัฒนาตนเองด้านจิตวิญญาณตั้งแต่เด็กและทำไปตลอดชีวิต

ชีวิตที่พอเพียง : ๒๒๔๖. ไม่มีศาสนา หรือไม่มีพระเจ้า

เขียนโดย ศ.นพ. วิจารณ์ พานิช

วันอาทิตย์ที่ 21 กันยายน 2014 เวลา 00:00 น. - แก้ไขล่าสุด วันอาทิตย์ที่ 21 กันยายน 2014 เวลา 09:44 น.

วิจารณ์ พานิช

๑๑ ส.ค. ๕๗

บันทึกนี้เขียนที่ [GotoKnow](#) โดย [Prof. Vicharn Panich](#)